

پیش بینی ارزش شرکت بر اساس مؤلفه‌های حسابرسی و رفتار اخلاقی

حسابرسان با تأکید بر هوش مالی مدیران

امین نوشادی^۱، دکتر عطاالله محمدی ملقرانی^{۱*}، دکتر ایرج نوروش^۱، دکتر پیمان امینی^۲

۱. گروه حسابداری، دانشکده حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی سندج، کردستان، ایران

۲. گروه حسابداری، دانشکده حسابداری، دانشگاه کردستان، ایران

(تاریخ دریافت: ۹۷/۰۲/۳۰، تاریخ پذیرش: ۹۷/۰۴/۳۱)

چکیده

زمینه: با تشدید رقابت بنگاه‌های اقتصادی، ضرورت دسترسی اطلاعات با کیفیت حسابرسی جهت سرمایه‌گذاری بهینه دو چندان شده است. در این بین، شناخت مؤلفه‌های حسابرسی و میزان پایبندی حسابرسان به معیارهای والای اخلاقی و مهارت مالی مدیران، می‌تواند ارزش شرکت را دست‌خوش تغییر و تصویر مطلوبی از شرکت را در ذهن ذینفعان صورت‌های مالی ایجاد نماید. پژوهش حاضر به پیش بینی ارزش شرکت بر اساس مؤلفه‌های حسابرسی و رفتار اخلاقی حسابرسان با تأکید بر هوش مالی مدیران می‌پردازد.

روش: پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری شامل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۵ می‌باشد. حجم نمونه ۱۱۰ شرکت که با روش حذف سیستماتیک انتخاب شده‌اند. متغیر رفتار اخلاقی حسابرسان و هوش مالی مدیران با پرسشنامه سنجیده شده و ارزش شرکت و مؤلفه‌های حسابرسی با استفاده از داده‌های صورت‌های مالی شرکت‌ها اندازه‌گیری شده است. تحلیل داده‌ها بر اساس رگرسیون چندگانه و لجستیک انجام شد.

یافته‌ها: مؤلفه‌های حسابرسی (واحد حسابرسی داخلی، شهرت مؤسسه حسابرسی، مدت تصدی حسابرسان، تخصص حسابرسان در صنعت و اظهار نظر حسابرسان) و رفتار اخلاقی حسابرسان با تأکید بر هوش مالی با پیش بینی ارزش شرکت رابطه مثبت و معناداری دارند.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که رفتار اخلاقی حسابرسان پیامدهای مستقیمی بر ارزش شرکت دارد. همچنین مدیران با هوش مالی خود می‌توانند ارزش شرکت را با بهبود محیط اطلاعاتی از طریق انتخاب حسابرسان متخصص، شهرت مؤسسه حسابرسی، وجود حسابرسان داخلی، دوره‌ی تصدی حسابرسان و تلاش در راستای ارائه اظهار نظر مطلوب حسابرسان افزایش دهند.

کلید واژگان: ارزش شرکت، رفتار اخلاقی، مؤلفه‌های حسابرسی، هوش مالی

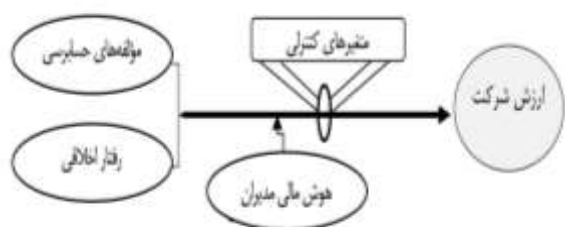
سر آغاز

ارزش آفرینی است که مورد توجه سهامداران برای ارزش‌گذاری واحد تجاری است (۱). حسابرسان به عنوان گواه، اعتبار اطلاعات در اختیار سرمایه‌گذاران را افزایش می‌دهند؛ افزایش دقت، کیفیت و اعتبار اطلاعات ارائه شده ریسک اطلاعاتی را کاهش و موجب تقاضای نرخ بازده کمتری از سوی سرمایه‌گذاران خواهد شد بنابراین کیفیت حسابرسان از طریق کاهش هزینه سرمایه باعث افزایش ارزش شرکت خواهد شد (۲).

حداکثر سازی ارزش بنگاه‌ها (رفتار اقتصادی) بایستی توأم با لحاظ رفتارهای اخلاقی^۲ باشد.

تحولات دهه‌ی اخیر، شرایط نوین اقتصادی را به ارمغان آورده است. از جمله این تحولات می‌توان به تشدید رقابت، تغییرات محیطی بنگاه‌ها، توسعه تکنولوژی و فناوری، توسعه اقتصاد مبتنی بر دانش، پررنگ شدن مسئولیت‌های اجتماعی و در نهایت نگرش‌های اخلاقی اشاره کرد. با اثرگذاری و تعمیق این مؤلفه‌های جدید در اقتصاد به هم پیوسته جهانی، دیدگاه‌های سهامداران نسبت به مفهوم ارزش بنگاه تغییر اساسی یافته و دیگر از منظر سهامداران، دارایی‌های مشهود و نقدینگی، منشاء اصلی ارزش بنگاه را تشکیل نمی‌دهند و عواملی همانند دارایی‌های نامشهود و الگوی نوین سازمانی، مبتنی بر استراتژی‌مداری و

ظرفیت حسابرسان داخلی به عنوان یک مهارت، منبع و رفتار اخلاقی به واحد مورد حسابرسی در بهبود اخلاقی، بازده و اثربخشی سازمان کمک می‌کند (۱۳). در تحقیقی با بررسی رابطه هوش مالی با سوگیری‌های رفتاری منتخب سرمایه‌گذاران بورس مشخص شد که رابطه معکوسی بین هوش مالی و سوگیری‌های مورد بررسی دیده می‌شود (۱۴). در پژوهشی با بررسی سرمایه‌فکری و برآیندهای محیطی بر رفتار اخلاقی حسابرسان مشخص شد که برآیندهای تصمیم و هم‌نیت مدیران بر حساسیت اخلاقی حسابرسان دارای سرمایه‌فکری بالا، برآیندهای تصمیم بر قضاوت اخلاقی حسابرسان دارای سرمایه‌فکری بالا تأثیر داشته است (۱۵).

نگاره ۱: مدل مفهومی پژوهش

روش

این تحقیق از نظر هدف، تحقیق کاربردی و از نظر جمع‌آوری داده‌ها، تحقیق توصیفی-همبستگی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر، شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۵ است که در طی این دوره عضویت خود حفظ کرده‌اند. ۱۱۰ شرکت به عنوان نمونه با استفاده از روش حذف سیستماتیک انتخاب شدند. ویژگی‌های جمعیت شناختی نشان می‌دهد ۷۰/۹ درصد (۷۸ نفر) از پاسخگویان گروه رفتار اخلاقی مرد و ۲۹/۱ درصد پاسخگویان زن (۳۲ نفر) می‌باشند. همچنین ۶۴/۵ درصد (۷۱ نفر) از پاسخگویان گروه هوش مالی مرد و ۳۵/۵ درصد پاسخگویان زن (۳۹ نفر) می‌باشند. ۸/۲ درصد (۹ نفر) از پاسخگویان در گروه رفتار اخلاقی دارای مدرک فوق دیپلم، ۵۰ درصد (۵۵ نفر) از پاسخگویان دارای مدرک کارشناسی و ۴۱/۸ درصد (۴۶ نفر) کارشناسی ارشد و بالاتر می‌باشند. همچنین ۱۰/۹ درصد (۱۲ نفر) از پاسخگویان گروه هوش مالی دارای مدرک فوق دیپلم، ۴۵/۵ درصد (۵۰ نفر) از پاسخگویان دارای مدرک کارشناسی و ۴۳/۶ درصد (۴۸ نفر) کارشناسی ارشد و بالاتر می‌باشند. ۳۹/۱ درصد (۴۳ نفر) از پاسخگویان گروه رفتار اخلاقی دارای سابقه فعالیت زیر ۱۰ سال، ۲۹/۱ درصد (۳۲ نفر) ۱۱ تا ۲۰ سال و ۳۱/۸ درصد (۳۵ نفر) ۲۱ تا ۳۰ سال دارند. همچنین ۳۸/۲ درصد (۴۲ نفر) از پاسخگویان گروه هوش مالی دارای سابقه فعالیت زیر ۱۰ سال، ۴۵/۵ درصد (۵۰ نفر) ۱۱ تا ۲۰ سال و ۱۶/۴ درصد (۱۸ نفر) ۲۱ تا ۳۰ سال دارند. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش پرسشنامه و داده‌های صورت‌های مالی

از دیدگاه کلی اصول اخلاقی را می‌توان در مقام مجموعه‌ای از ارزش‌های معنوی تعریف کرد. یکایک ما چنین مجموعه‌ای از ارزش‌ها در خویشتن خویش داریم اما ممکن است به وجود آن جاهل باشیم (۳). وظیفه اصلی حرفه حسابرسی^۲ اعتباردهی^۴ و اعتبار افزایشی در زمینه گزارشگری مالی است (۴). و بدون رفتار اخلاقی، جایگاه این حرفه متزلزل است (۵). در واقع حسابداری^۵ عرصه‌ای است که به شدت بر اعتماد و انجام مسئولیت‌های اعتباری استوار است، اهمیت گنجاندن قضاوت اخلاقی^۶ در حرفه حسابداری روشن است (۶). اما در دو دهه‌ی اخیر چالش عمده‌ی ذینفعان صورت‌های مالی گرفتار شدن در حصار از رسوایی‌های مربوط به انجام موارد خلاف قواعد حسابداری از سوی مدیریت و تقلب حسابرسان (پدیده‌ی شکست حسابرسی^۷) است. انرون و ورلدکام از جمله شرکت‌هایی هستند که دارای رویه‌های غیراخلاقی^۸ بوده‌اند؛ بررسی‌ها نشان داد که تضاد منافع در درون شرکت و حسابرسان، ارائه همزمان خدمات حسابرسی مستقل و مشاوره مدیریت، موجب سقوط اخلاق^۹ حرفه‌ای حسابرسان و از دلایل اساسی فروپاشی بوده است. این رسوایی‌ها باعث شده که رعایت اخلاق حرفه‌ای در حرفه حسابرسی مورد تردید قرار گرفته و شهرت و مشروعیت موسسات حسابرسی نیز در معرض خطر است (۷). در هر سازمانی اثربخش‌ترین دارایی برای ارتقاء بازدهی، نیروی انسانی کارآمد است؛ لذا، تجهیز مدیران به مهارت‌های ویژه از جمله مهارت هوش مالی^{۱۰} برای مواجهه با شرایط ریسک، نوعی ارزش آفرینی راهبردی محسوب می‌شود. با وجود ابزارهای مالی جدید به منظور مدیریت ریسک، مشکلاتی که طی دو دهه اخیر مدیریت بنگاه‌های اقتصادی ایران با آن مواجه شده‌اند، نشان می‌دهند که مدیران برای شناخت و درک بهتر شرایط ریسک در سازمان علاوه بر مهارت‌های عقلایی به مهارت‌های شهودی به ویژه هوش مالی نیز نیاز دارند. هوش مالی دانش و مهارت‌هایی است که از طریق درک اصول مالی و حسابداری در دنیای تجارت حاصل می‌شود- (۸). در واقع رابطه‌ای بین هوش مالی و رفتارهای افراد وجود دارد. ابعاد چهارگانه هوش مالی از نظر نایت و برمن عبارتند از: درک مبانی^{۱۱} درک هنری^{۱۲}، درک تحلیلی^{۱۳} و درک کلان^{۱۴} (۹). تحلیل‌های صحیح، شناخت و پیش‌بینی روندهای کلان، از مهم‌ترین شاخصه‌های مدیران کاریزما به شمار می‌رود؛ و هوش مالی ابزاری برای سنجش توانایی حل مسائل مالی و بخشی از شاخصه‌های مدیران دارای شخصیت کاریزماتیک^{۱۵} هست (۱۰).

در تحقیقی چرخش حسابرسان، تجربه و تخصص حرفه‌ای او بر کیفیت حسابرسی بررسی و مشخص شد که چرخش اجباری حسابرسان، موجب بهبود کیفیت حسابرسی می‌شود، البته به شرط آنکه حسابرسان درست کاری و صداقت مدیریت را باور داشته باشند (۱۱). در پژوهشی با موضوع اثر رفتار اخلاقی مدیریت و رابطه کاری یک حسابرسان با سرپرست خود بر روی تمایل حسابرسان به رفتار غیر اخلاقی مشخص شد که عوامل محیطی بر نحوه عمل حسابرسان در تبعیت از استانداردهای حسابرسی مؤثر است (۱۲). در پژوهشی با موضوع حسابرسی داخلی منبع رفتار اخلاقی، اثر بخشی و کارایی در واحدهای کاری مشخص شد که توجه به

شرکت‌ها است. پرسشنامه رفتار اخلاقی حسابرسان شامل ۳۰ گویه و پرسشنامه هوش مالی شامل ۲۰ گویه می‌باشد که در آن برای سنجش رفتار اخلاقی حسابرسان و هوش مالی استفاده می‌شود. سطح اندازه‌گیری پرسشنامه فاصله‌ای و بر اساس مقیاس ۵ درجه لیکرت می‌باشد. بررسی پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ بود که برای پرسشنامه رفتار اخلاقی ۰.۸۵ و برای پرسشنامه هوش مالی ۰.۹۱ بدست آمد. در نهایت بعد از جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از ارزش افزوده اقتصادی^{۱۱} از رگرسیون چند متغیره برای تخمین مدل استفاد شده است.

یافته ها

نتایج جدول ۱ نشان داد که مؤلفه‌های حسابرسی، رفتار اخلاقی حسابرسان و هوش مالی مدیران می‌توانند ارزش شرکت را پیش بینی کنند. در ادامه نقش تعدیل کنندگی هوش مالی مدیران بررسی می‌شود. نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون چند متغیره در جدول ۲ نشان می‌دهد که مؤلفه‌های حسابرسی (حسابرسی داخلی، شهرت، دوره تصدی، تخصص و اظهار نظر حسابرسی) با تأکید بر هوش مالی مدیران در سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ رابطه مستقیمی با ارزش شرکت دارند.

این نتیجه بر این موضوع دلالت دارد که مدیران با مهارت‌های مالی خود می‌توانند از طریق شناخت مؤلفه‌های حسابرسی، هزینه سرمایه شرکت را تعدیل و ارزش شرکت را افزایش دهند. واحد حسابرسان داخلی می‌تواند در تعیین نوع، زمانبندی اجرا و حدود روش‌های حسابرسی حسابرسان مستقل مؤثر و کیفیت حسابرسی را بهینه کند. موسسات بزرگ و معتبر (مانند سازمان حسابرسی) همواره نگران حفاظت از سرمایه‌گذاری در سرمایه بی بدیل شهرت موسسه هستند و انگیزه‌های بیشتری برای عرضه یک حسابرسی با کیفیت نسبت به سایر حسابرسان را دارند. تغییر دوره‌ی تصدی حسابرسان نیز می‌تواند منجر به از دست رفتن شناخت نسبت به عملیات صاحبکار، کاهش اثربخشی حسابرسی و هزینه‌های سنگین حسابرسی نخستین شود. همچنین حسابرسان متخصص صنعت می‌توانند دانش و تخصص مختص صنعت را توسعه داده و به سرعت با عملیات صاحبکاران آشنا و کیفیت حسابرسی را افزایش دهند و در نهایت این که ارائه اظهار نظر غیراستاندارد حسابرسی ریسک ارائه اطلاعات شرکت را بالا برده و منجر به افزایش هزینه - سرمایه شرکت می‌شود.

جدول ۱: نتایج آزمون مدل اول تحقیق در سطح داده‌ها

متغیرهای پژوهش	نماد	Standard	β	t	p-value
جز ثابت	C	۰/۰۲۳۳	-۰/۱۰۳۵	-۴/۴۳۱۸	۰/۰۰۰۰
واحد حسابرسی داخلی	IAU	۰/۲۰۲۰	۰/۴۳۱۸	۲/۱۳۷۰	۰/۰۳۲۹
شهرت موسسه حسابرسی	AUDITOR	۰/۲۸۷۹	۰/۶۵۲۶	۲/۲۶۷۱	۰/۰۴۲۸
دوره تصدی حسابرسان	TENURE	۰/۱۲۱۴	-۰/۳۶۱۲	۲/۹۷۶۱	۰/۰۳۴۳
تخصص موسسه حسابرسی	SPX	۰/۳۱۶۱	-۰/۷۰۵۱	۲/۲۳۰۸	۰/۰۰۸۱
اظهار نظر موسسه حسابرسی	DOPINION	۰/۲۶۴۳	-۰/۵۷۵۱	۲/۱۷۶۴	۰/۰۰۵۱
رفتار اخلاقی حسابرسان	BAU	۰/۰۴۷۹	-۰/۱۹۵۶	۴/۰۸۲۳	۰/۰۲۷۵
هوش مالی مدیران	IFM	۰/۱۱۷۴	-۰/۳۵۸۰	۳/۰۴۸۶	۰/۰۴۸۹
اندازه بنگاه	FIRMSIZE	۰/۲۰۲۵	-۰/۷۳۴۴	۳/۶۲۶۹	۰/۰۰۰۳
تحقیق و توسعه	RD	۰/۰۹۲۳	-۰/۲۰۸۲	۲/۲۵۵۱	۰/۰۰۳۵
سود آوری	PROFITABLE	۰/۰۱۶۹	-۰/۰۴۰۶	۲/۴۰۱۷	۰/۰۰۰۰
درماندگی مالی	FD	۰/۰۱۵۹	-۰/۰۶۳۴	-۳/۹۸۷۹	۰/۰۰۶۹
عمر شرکت	AGE	۰/۳۸۸۳	۱/۰۲۹۱	۲/۶۵۰۱	۰/۰۰۸۲
اتو رگرسیون مرتبه ۱	AR(1)	۰/۰۵۶۶	-۰/۵۳۳۹	۹/۴۳۶۱	۰/۰۰۰۰
اتو رگرسیون مرتبه ۲	AR(2)	۰/۰۲۹۶	-۰/۰۹۵۵	۳/۲۲۸۹	۰/۰۰۱۳
ضریب تعیین $R^2 = ۶۱\%$					

و همچنین التزام عملی به رعایت اصول اخلاقی، مطلوبیت کیفیت حسابرسی بهتر شده و در نهایت منجر به افزایش ارزش شرکت خواهد شد. همچنین با توجه به جدول ۲ رفتار اخلاقی حسابرسان با تأکید بر

همچنین با توجه به جدول ۱ رفتار اخلاقی حسابرسان با تأکید بر هوش مالی مدیران رابطه مثبت و معناداری با ارزش شرکت دارد. در واقع با افزایش هوش مالی مدیران و بهبود رفتار اخلاقی و حرفه‌ای حسابرسان

کیفیت حسابرسی بهتر شده و در نهایت منجر به افزایش ارزش شرکت خواهد شد.

هوش مالی مدیران رابطه مثبت و معناداری با ارزش شرکت دارد. در واقع با افزایش هوش مالی مدیران و بهبود رفتار اخلاقی و حرفه‌ای حسابرسان و همچنین التزام عملی به رعایت اصول اخلاقی، مطلوبیت

جدول ۲: نتایج آزمون مدل اول تحقیق در سطح داده‌ها

متغیرهای پژوهش	Standard	β	t	p-value
جز ثابت	۰/۰۱۱۰	-۰/۰۸۴۳	-۷/۶۳۱۴	۰/۰۰۰۰
واحد حسابرسی داخلی	۰/۱۴۴۳	۰/۲۹۴۷	۲/۰۴۱۶	۰/۰۴۱۵
شهرت مؤسسه حسابرسی	۰/۲۳۱۴	۰/۴۶۹۶	۲/۰۲۹۵	۰/۰۰۷۶
دوره تصدی حسابرسان	۰/۰۷۶۲	۰/۱۶۶۸	۲/۱۹۰۷	۰/۰۰۵۳
تخصص مؤسسه حسابرسی	۰/۱۵۳۹	۰/۳۹۱۹	۲/۵۴۶۱	۰/۰۳۹۹
اظهار نظر مؤسسه حسابرسی	۰/۰۶۰۸	۰/۱۲۲۸	۲/۰۱۹۲	۰/۰۳۷۴
رفتار اخلاقی حسابرسان	۰/۰۲۰۴	۰/۱۲۹۲	۶/۳۲۶۸	۰/۰۰۰۰
هوش مالی مدیران	۰/۰۱۴۵	۰/۱۱۳۶	۷/۸۱۸۵	۰/۰۰۰۰
واحد حسابرسی داخلی با نقش میانجی هوش مالی	۰/۱۲۸۸	۰/۳۱۱۵	۲/۲۴۴۸	۰/۰۱۹۲
شهرت مؤسسه حسابرسی با نقش میانجی هوش مالی	۰/۳۱۷۸	۰/۹۳۷۶	۲/۹۴۱۶	۰/۰۴۳۰
دوره تصدی حسابرسان با نقش میانجی هوش مالی	۰/۱۰۳۶	۰/۲۲۸۸	۲/۲۰۸۳	۰/۰۲۷۵
تخصص مؤسسه حسابرسی با نقش میانجی هوش مالی	۰/۱۷۱۸	۰/۴۴۴۶	۲/۵۸۷۷	۰/۰۱۰۲
اظهار نظر مؤسسه حسابرسی با نقش میانجی هوش مالی	۰/۱۲۱۱	۰/۳۳۳۱	۲/۷۵۰۶	۰/۰۴۷۴
رفتار اخلاقی حسابرسان با نقش میانجی هوش مالی	۰/۱۱۰۶	۰/۲۶۳۰	۲/۳۷۸۲	۰/۰۰۰۰
اندازه بنگاه	۰/۰۷۶۳	۰/۲۶۴۰	۳/۴۶۰۷	۰/۰۰۰۶
تحقیق و توسعه	۰/۰۸۵۳	۰/۱۸۷۶	۲/۲۰۰۵	۰/۰۲۸۰
سود آوری	۰/۱۸۳۵	۰/۷۵۲۴	۴/۱۰۱۶	۰/۰۰۰۰
درماندگی مالی	۰/۱۲۲۹	۰/۳۳۴۷	-۲/۷۲۳۱	۰/۰۰۸۰
عمر شرکت	۰/۲۱۷۲	۰/۶۳۹۱	۲/۹۴۲۰	۰/۰۳۷۳
اتو رگرسیون مرتبه ۱	۰/۲۰۴۴	۰/۶۲۵۹	۳/۰۶۲۵	۰/۰۰۰۰
اتو رگرسیون مرتبه ۳	۰/۲۵۹۳	۰/۹۶۴۹	۳/۷۲۰۷	۰/۰۰۰۲

ضریب تعیین $R^2 = ۰.۶۰$

* معناداری در سطح $(\alpha \leq ۰.۰۵)$

بحث

نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که بین مؤلفه‌های حسابرسی و رفتار اخلاقی حسابرسان با تأکید بر هوش مالی مدیران رابطه است. نتایج این پژوهش نشان داد با بهبود هوش مالی مدیران به عنوان یک نیاز امروری برای شرکت‌ها، شناخت مؤلفه‌های حسابرسی و تعهد و الزام حسابرسان به رعایت اصول رفتاری اخلاقی (راز داری، صداقت...) ارزش شرکت افزایش خواهد یافت. این نتایج، یافته‌های محققین دیگری را که به نوعی مستقیم یا غیر مستقیم بر روی این ارتباط مطالعه کرده بودند مورد تأیید قرار داد (۲، ۱۲ و ۱۹).

بنابراین پیشنهاد می‌شود که مدیران شرکت‌ها با افزایش مهارت‌های مالی خود بستر مناسبی برای تبیین و ارزشگذاری مؤلفه‌های پیش بینی کننده ارزش شرکت فراهم کنند. همچنین پیشنهاد می‌شود سازمان‌های حاکم بر حرفه حسابرسی ضمن برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های مدون قوانین اخلاقی به طور خاص و متوالی، ابزارهای تشویقی برای حسابرسان متعهد به معیارهای والای اخلاقی در نظر بگیرند. در پایان

پیشنهاد می‌شود در ادامه این پژوهش، در تحقیقی ضمن بررسی سایر عوامل مؤثر بر رفتار اخلاقی و همچنین دیگر مؤلفه‌های حسابرسی به بررسی و مقایسه سهم مدیران و حسابرسان در ایجاد ارزش برای شرکت پرداخته شود.

نتیجه‌گیری

از نتایج تحقیق می‌توان نتیجه‌گیری نمود که مدیران با مهارت‌های چندگانه هوش مالی این پژوهش در صورت استفاده از خدمات حسابرسی مؤسسه‌های با شهرت بالا، خدمات حسابرسان متخصص صنعت، تلاش در راستای اظهار نظر مقبول حسابرسی و با افزایش دوران تصدی حسابرسان، هزینه سرمایه را کاهش و ارزش افزوده اقتصادی بیشتری را برای شرکت به ارمغان آورند. همچنین نتیجه‌گیری می‌شود با بهبود مهارت‌های مالی مدیران، رفتار اخلاقی حسابرسان منجر به افزایش ارزش شرکت می‌شود.

ملاحظه‌های اخلاقی

در این پژوهش با معرفی منابع مورد استفاده، اصل اخلاقی امانتداری علمی رعایت و حق معنوی مؤلفین آثار محترم شمرده شده است.

سپاسگزاری

نویسندگان این مقاله از تمامی بزرگوارانی که در تکمیل پرسشنامه این تحقیق همکاری نمودند، کمال امتنان و سپاسگزاری را دارند.

واژه نامه

1. Audit quality	کیفیت حسابرسی
2. Ethical behavior	رفتار اخلاقی
3. The audit profession	حرفه حسابرسی
4. Assertion	اعتباردهی
5. Accountability	حسابدهی
6. Ethical judgment	قضاوت اخلاقی
7. Audit failure	شکست حسابداری
8. Unethical procedure	رویه غیر اخلاقی
9. The fall of morality	سقوط اخلاق
10. Financial intelligence	هوش مالی
11. Understand basics	درک مبانی
12. Artistic understanding	درک هنری
13. Analytical understanding	درک تحلیلی
14. Great understanding	درک کلان
15. Charismatic	کاريزماتیک

References

- Khosroabadi T, Banimahd B. (2014). Forecast immorality and corruption with regard to social trust in the profession audit. *Ethics in Science & Technology*; 10(4): 45-53. (In Persian).
- Shoaeifard Z, Doustar M. (2014). Investigating the effect of financial intelligence on the risk factors of investors by modifying their cognitive characteristics in the Bucharest Tehran. [Master's Degree]. Guilan: Guilan University Department of Management. (In Persian).
- Knight J, Berman K. (2013). Financial intelligence: a manager's guide to knowing what the numbers really mean. USA: Harvard Business Review Press Publishers. Pp.50-75.
- Asgari Agh-Ghaleh E, Najibmoghadam S. (2016). Designing and developing a conceptual model improving the performance of industries in a competitive market with factor analysis approach. Tehran/Iran: 4th International Conference on Applied Research in Management and Accounting. (In Persian).
- Bowlin K, Hobson L, Piercey M. (2014). The effect of auditor rotation, professional skepticism, and interactions with manager on audit quality. Available at: www.ssrn.com. Accessed: 2 Jun 2018.
- Tervo W, Smith M, Pitman M. (2013). Dysfunctional auditor behavior: the effects of tone at the top and supervisors' relationships. *Research on Professional Responsibility and Ethics in Accounting*, Forthcoming. Available at <http://ssrn.com/abstract=2327832>. Accessed: 2 Jun 2018.
- Yahel M. (2016). The internal audits as a source of ethical behavior, efficiency and effectiveness in work units. *J Bus Ethics*; 8(137): 347-363.
- Bagheri A, Mohammadi Nasab M. (2016). Investigating the relationship between financial intelligence and selected behavioral bias of Tehran Stock Exchange. [MA Thesis]. Qom/Iran: Qom University, Science and Research Branch Management. (In Persian).
- Razavi Zadeh N, Nonahal Nahr A. (2016). The effect of intellectual capital and environmental outcomes on the auditor's ethical behavior. *Ethics in Science and Technology*; 2(2):123-134. (In Persian).
- Modares A, Bidari M. (2011). Investigating the role of value added internal audit. *Journal of Management Accounting Research*; 11(3). 65-71. (In Persian).
- Sajadi S, Farazmand H, Ghorbani S. (2012). Effect of continuity of the auditor's choice on the audit quality. *Journal of Advanced Accounting*; 1(2):81-109. (In Persian).
- Rezaeian A, Esmaeili Givi H, Ebrahimi A. (2009). Presentation of charismatic leadership formation in organization from strategic planning management perspective. *Journal of Public Administration*; 1(3): 35-50. (In Persian).
- Rappaport A. (1998). *Creating shareholder value: a guide for managers and investors revised and updated*. New York: The Free Press Publishers.
- Hassas Yeganeh Y, Kazempoor E. (2013). Relationship between auditory skills level and sensitivity and ethical judgment. *Experimental Accounting Research*; 3(10): 53-70. (In Persian).
- Mehrani S, Naeimi M. (2003). The ethics theory and the effect of pressure on the budget for the independent auditors. *Journal of Accounting and Auditing*; 10(32): 61-43. (In Persian).
- Safar M. (2004). Iranian association of certified public accountants, code of professional ethics and professional continuous training. Tehran/Iran: 1st Iranian Conference of Auditing, Iranian Association of Certified Public Accountants. (In Persian).
- Salak N. (2008). Ethics in accounting. *Ethics in Science and Technology*; 4(1-2): 71-82. (In Persian).
- Salmanpanah N, Talebniya G. (2013). Study of factors influencing selection of certified public accountants of moral judgment. *Journal of Management Accounting Research*. Available at: www.the-sixth-number-eighteen/fall. Accessed: 4 June 2016. (In Persian).

the audit. Ethics in Science & Technology;
11(3):77-85. (In Persian).

19. Salehi T. (2016). The relationship between the
professional ethics of the auditor and the quality of

